

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

Указ о проглашењу Закона о потврђивању Конвенције Савета Европе о борби против трговине људима

Проглашава се Закон о потврђивању Конвенције Савета Европе о борби против трговине људима, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Првој седници Првог редовног заседања у 2009. години, 18. марта 2009. године.

ПР број 13

У Београду, 19. марта 2009. године

Председник Републике,

Борис Тадић, с.р.

Закон о потврђивању Конвенције Савета Европе о борби против трговине људима

*Закон је објављен у "Службеном гласнику РС -
Међународни уговори", бр. 19/2009 од 19.3.2009. године.*

Члан 1.

Потврђује се Конвенција Савета Европе о борби против трговине људима, сачињена 16. маја 2005. године у Варшави, у оригиналу на енглеском и француском језику.

Члан 2.

Текст Конвенције у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

**"COUNCIL OF EUROPE CONVENTION ON ACTION
AGAINST TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS**

Warsaw, 16.V.2005.

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other Signatories hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Considering that trafficking in human beings constitutes a violation of human rights and an offence to the dignity and the integrity of the human being;

Considering that trafficking in human beings may result in slavery for victims;

Considering that respect for victims' rights, protection of victims and action to combat trafficking in human beings must be the paramount objectives;

Considering that all actions or initiatives against trafficking in human beings must be non-discriminatory, take gender equality into account as well as a child-rights approach;

Recalling the declarations by the Ministers for Foreign Affairs of the Member States at the 112th (14-15 May 2003) and the 114th (12-13 May 2004) Sessions of the Committee of Ministers calling for reinforced action by the Council of Europe on trafficking in human beings;

Bearing in mind the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950) and its protocols;

Bearing in mind the following recommendations of the Committee of Ministers to member states of the Council of Europe: Recommendation No. R (91) 11 on sexual exploitation, pornography and prostitution of, and trafficking in, children and young adults; Recommendation No. R (97) 13 concerning intimidation of witnesses and the rights of the defence; Recommendation No. R (2000) 11 on action against trafficking in human beings for the purpose of sexual exploitation and Recommendation Rec (2001) 16 on the protection of children against sexual exploitation; Recommendation Rec (2002) 5 on the protection of women against violence;

Bearing in mind the following recommendations of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe: Recommendation 1325 (1997) on traffic in women and forced prostitution in Council of Europe member states; Recommendation 1450 (2000) on violence against women in Europe; Recommendation 1545 (2002) on a campaign against trafficking in women; Recommendation 1610 (2003) on migration connected with trafficking in women and prostitution; Recommendation 1611 (2003) on trafficking in organs in Europe; Recommendation 1663 (2004) Domestic slavery: servitude, au pairs and mail-order brides;

Bearing in mind the European Union Council Framework Decision of 19 July 2002 on combating trafficking in human beings, the European Union Council Framework Decision of 15 March 2001 on the standing of victims in criminal proceedings and the European Union Council Directive of 29 April 2004 on the residence permit issued to third-country nationals who are victims of trafficking in human beings or who have been the subject of an action to facilitate illegal immigration, who cooperate with the competent authorities;

Taking due account of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime and the Protocol thereto to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children with a view to improving the protection which they afford and developing the standards established by them;

Taking due account of the other international legal instruments relevant in the field of action against trafficking in human beings;

Taking into account the need to prepare a comprehensive international legal instrument focusing on the human rights of victims of trafficking and setting up a specific monitoring mechanism,

Have agreed as follows:

Chapter I - Purposes, scope, non-discrimination principle and definitions

Article 1 - Purposes of the Convention

1. The purposes of this Convention are:

a) to prevent and combat trafficking in human beings, while guaranteeing gender equality;

b) to protect the human rights of the victims of trafficking, design a comprehensive framework for the protection and assistance of victims and witnesses, while guaranteeing gender equality, as well as to ensure effective investigation and prosecution;

c) to promote international cooperation on action against trafficking in human beings.

2. In order to ensure effective implementation of its provisions by the Parties, this Convention sets up a specific monitoring mechanism.

Article 2 - Scope

This Convention shall apply to all forms of trafficking in human beings, whether national or transnational, whether or not connected with organised crime.

Article 3 - Non-discrimination principle

The implementation of the provisions of this Convention by Parties, in particular the enjoyment of measures to protect and promote the rights of victims, shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth or other status.

Article 4 - Definitions

For the purposes of this Convention:

a) "Trafficking in human beings" shall mean the recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of persons, by means of the threat or use of force or other forms of coercion, of abduction, of fraud, of deception, of the abuse of power or of a position of vulnerability or of the giving or receiving of payments or benefits to achieve the consent of a person having control over another person, for the purpose of exploitation. Exploitation shall include, at a minimum, the exploitation of the prostitution of others or other forms of sexual exploitation, forced labour or services, slavery or practices similar to slavery, servitude or the removal of organs;

b) The consent of a victim of "trafficking in human beings" to the intended exploitation set forth in subparagraph (a) of this article shall be irrelevant where any of the means set forth in subparagraph (a) have been used;

c) The recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of a child for the purpose of exploitation shall be considered "trafficking in human beings" even if this does not involve any of the means set forth in subparagraph (a) of this article;

d) "Child" shall mean any person under eighteen years of age;

e) "Victim" shall mean any natural person who is subject to trafficking in human beings as defined in this article.

Chapter II - Prevention, co-operation and other measures

Article 5 - Prevention of trafficking in human beings

1. Each Party shall take measures to establish or strengthen national co-ordination between the various bodies responsible for preventing and combating trafficking in human beings.

2. Each Party shall establish and/or strengthen effective policies and programmes to prevent trafficking in human beings, by such means as: research, information, awareness raising and education campaigns, social and economic initiatives and training programmes, in particular for persons vulnerable to trafficking and for professionals concerned with trafficking in human beings.

3. Each Party shall promote a Human Rights-based approach and shall use gender mainstreaming and a child-sensitive approach in the development, implementation and assessment of all the policies and programmes referred to in paragraph 2.

4. Each Party shall take appropriate measures, as may be necessary, to enable migration to take place legally, in particular through dissemination of accurate information by relevant offices, on the conditions enabling the legal entry in and stay on its territory.

5. Each Party shall take specific measures to reduce children's vulnerability to trafficking, notably by creating a protective environment for them.

6. Measures established in accordance with this article shall involve, where appropriate, non-governmental organisations, other relevant organisations and other elements of civil society committed to the prevention of trafficking in human beings and victim protection or assistance.

Article 6 - Measures to discourage the demand

To discourage the demand that fosters all forms of exploitation of persons, especially women and children, that leads to trafficking, each Party shall adopt or strengthen legislative, administrative, educational, social, cultural or other measures including:

a) research on best practices, methods and strategies;

b) raising awareness of the responsibility and important role of media and civil society in identifying the demand as one of the root causes of trafficking in human beings;

c) target information campaigns involving, as appropriate, inter alia, public authorities and policy makers;

d) preventive measures, including educational programmes for boys and girls during their schooling, which stress the unacceptable nature of discrimination based on sex, and its disastrous consequences, the importance of gender equality and the dignity and integrity of every human being.

Article 7 - Border measures

1. Without prejudice to international commitments in relation to the free movement of persons, Parties shall strengthen, to the extent possible, such border controls as may be necessary to prevent and detect trafficking in human beings.

2. Each Party shall adopt legislative or other appropriate measures to prevent, to the extent possible, means of transport operated by commercial carriers from being used in the commission of offences established in accordance with this Convention.

3. Where appropriate, and without prejudice to applicable international conventions, such measures shall include establishing the obligation of commercial carriers, including any transportation company or the owner or operator of any means of transport, to ascertain that all passengers are in possession of the travel documents required for entry into the receiving State.

4. Each Party shall take the necessary measures, in accordance with its internal law, to provide for sanctions in cases of violation of the obligation set forth in paragraph 3 of this article.

5. Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to permit, in accordance with its internal law, the denial of entry or revocation of visas of persons implicated in the commission of offences established in accordance with this Convention.

6. Parties shall strengthen co-operation among border control agencies by, *inter alia*, establishing and maintaining direct channels of communication.

Article 8 - Security and control of documents

Each Party shall adopt such measures as may be necessary:

a) To ensure that travel or identity documents issued by it are of such quality that they cannot easily be misused and cannot readily be falsified or unlawfully altered, replicated or issued; and

b) To ensure the integrity and security of travel or identity documents issued by or on behalf of the Party and to prevent their unlawful creation and issuance.

Article 9 - Legitimacy and validity of documents

At the request of another Party, a Party shall, in accordance with its internal law, verify within a reasonable time the legitimacy and validity of travel or identity documents issued or purported to have been issued in its name and suspected of being used for trafficking in human beings.

Chapter III - Measures to protect and promote the rights of victims, guaranteeing gender equality

Article 10 - Identification of the victims

1. Each Party shall provide its competent authorities with persons who are trained and qualified in preventing and combating trafficking in human beings, in identifying and helping victims, including children, and shall ensure that the different authorities collaborate with each other as well as with relevant support organisations, so that victims can be identified in a procedure duly taking into account the special situation of women and child victims and, in appropriate cases, issued with residence permits under the conditions provided for in Article 14 of the present Convention.

2. Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to identify victims as appropriate in collaboration with other Parties and relevant support organisations. Each Party shall ensure that, if the competent authorities have reasonable grounds to believe that a person has been victim of trafficking in human beings, that person shall not be removed from its territory until the identification process as victim of an offence provided for in Article 18 of this Convention has been completed by the competent authorities and shall likewise ensure that that person receives the assistance provided for in

Article 12, paragraphs 1 and 2.

3. When the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, he or she shall be presumed to be a child and shall be accorded special protection measures pending verification of his/her age.

4. As soon as an unaccompanied child is identified as a victim, each Party shall:

a) provide for representation of the child by a legal guardian, organisation or authority which shall act in the best interests of that child;

b) take the necessary steps to establish his/her identity and nationality;

c) make every effort to locate his/her family when this is in the best interests of the child.

Article 11 - Protection of private life

1. Each Party shall protect the private life and identity of victims. Personal data regarding them shall be stored and used in conformity with the conditions provided for by the Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data (ETS No. 108).

2. Each Party shall adopt measures to ensure, in particular, that the identity, or details allowing the identification, of a child victim of trafficking are not made publicly known, through the media or by any other means, except, in exceptional circumstances, in order to facilitate the tracing of family members or otherwise secure the well-being and protection of the child.

3. Each Party shall consider adopting, in accordance with Article 10 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms as interpreted by the European Court of Human Rights, measures aimed at encouraging the media to protect the private life and identity of victims through self-regulation or through regulatory or co-regulatory measures.

Article 12 - Assistance to victims

1. Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to assist victims in their physical, psychological and social recovery. Such assistance shall include at least:

a) standards of living capable of ensuring their subsistence, through such measures as: appropriate and secure accommodation, psychological and material assistance;

b) access to emergency medical treatment;

c) translation and interpretation services, when appropriate;

d) counselling and information, in particular as regards their legal rights and the services available to them, in a language that they can understand;

e) assistance to enable their rights and interests to be presented and considered at appropriate stages of criminal proceedings against offenders;

f) access to education for children.

2. Each Party shall take due account of the victim's safety and protection needs.

3. In addition, each Party shall provide necessary medical or other assistance to victims lawfully resident within its territory who do not have adequate resources and need such help.

4. Each Party shall adopt the rules under which victims lawfully resident within its territory shall be authorised to have access to the labour market, to vocational training and education.

5. Each Party shall take measures, where appropriate and under the conditions provided for by its internal law, to co-operate with non-governmental organisations, other relevant organisations or other elements of civil society engaged in assistance to victims.

6. Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to ensure that assistance to a victim is not made conditional on his or her willingness to act as a witness.

7. For the implementation of the provisions set out in this article, each Party shall ensure that services are provided on a consensual and informed basis, taking due account of the special needs of persons in a vulnerable position and the rights of children in terms of accommodation, education and appropriate health care.

Article 13 - Recovery and reflection period

1. Each Party shall provide in its internal law a recovery and reflection period of at least 30 days, when there are reasonable grounds to believe that the person concerned is a victim. Such a period shall be sufficient for the person concerned to recover and escape the influence of traffickers and/or to take an informed decision on cooperating with the competent authorities. During this period it shall not be possible to enforce any expulsion order against him or her. This provision is without prejudice to the activities carried out by the competent authorities in all phases of the relevant national proceedings, and in particular when investigating and prosecuting the offences concerned. During this period, the Parties shall authorise the persons concerned to stay in their territory.

2. During this period, the persons referred to in paragraph 1 of this Article shall be entitled to the measures contained in Article 12, paragraphs 1 and 2.

3. The Parties are not bound to observe this period if grounds of public order prevent it or if it is found that victim status is being claimed improperly.

Article 14 - Residence permit

1. Each Party shall issue a renewable residence permit to victims, in one or other of the two following situations or in both:

a) the competent authority considers that their stay is necessary owing to their personal situation;

b) the competent authority considers that their stay is necessary for the purpose of their co-operation with the competent authorities in investigation or criminal proceedings.

2. The residence permit for child victims, when legally necessary, shall be issued in accordance with the best interests of the child and, where appropriate, renewed under the same conditions.

3. The non-renewal or withdrawal of a residence permit is subject to the conditions provided for by the internal law of the Party.

4. If a victim submits an application for another kind of residence permit, the Party concerned shall take into account that he or she holds, or has held, a residence permit in conformity with paragraph 1.

5. Having regard to the obligations of Parties to which Article 40 of this Convention refers, each Party shall ensure that granting of a permit according to this provision shall be without prejudice to the right to seek and enjoy asylum.

Article 15 - Compensation and legal redress

1. Each Party shall ensure that victims have access, as from their first contact with the competent

authorities, to information on relevant judicial and administrative proceedings in a language which they can understand.

2. Each Party shall provide, in its internal law, for the right to legal assistance and to free legal aid for victims under the conditions provided by its internal law.

3. Each Party shall provide, in its internal law, for the right of victims to compensation from the perpetrators.

4. Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to guarantee compensation for victims in accordance with the conditions under its internal law, for instance through the establishment of a fund for victim compensation or measures or programmes aimed at social assistance and social integration of victims, which could be funded by the assets resulting from the application of measures provided in Article 23.

Article 16 - Repatriation and return of victims

1. The Party of which a victim is a national or in which that person had the right of permanent residence at the time of entry into the territory of the receiving Party shall, with due regard for his or her rights, safety and dignity, facilitate and accept, his or her return without undue or unreasonable delay.

2. When a Party returns a victim to another State, such return shall be with due regard for the rights, safety and dignity of that person and for the status of any legal proceedings related to the fact that the person is a victim, and shall preferably be voluntary.

3. At the request of a receiving Party, a requested Party shall verify whether a person is its national or had the right of permanent residence in its territory at the time of entry into the territory of the receiving Party.

4. In order to facilitate the return of a victim who is without proper documentation, the Party of which that person is a national or in which he or she had the right of permanent residence at the time of entry into the territory of the receiving Party shall agree to issue, at the request of the receiving Party, such travel documents or other authorisation as may be necessary to enable the person to travel to and re-enter its territory.

5. Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to establish repatriation programmes, involving relevant national or international institutions and non governmental organisations. These programmes aim at avoiding re-victimisation. Each Party should make its best effort to favour the reintegration of victims into the society of the State of return, including reintegration into the education system and the labour market, in particular through the acquisition and improvement of their professional skills. With regard to children, these programmes should include enjoyment of the right to education and measures to secure adequate care or receipt by the family or appropriate care structures.

6. Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to make available to victims, where appropriate in co-operation with any other Party concerned, contact information of structures that can assist them in the country where they are returned or repatriated, such as law enforcement offices, non-governmental organisations, legal professions able to provide counselling and social welfare agencies.

7. Child victims shall not be returned to a State, if there is indication, following a risk and security assessment, that such return would not be in the best interests of the child.

Article 17 - Gender equality

Each Party shall, in applying measures referred to in this chapter, aim to promote gender equality and

use gender mainstreaming in the development, implementation and assessment of the measures.

Chapter IV - Substantive criminal law

Article 18 - Criminalisation of trafficking in human beings

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences the conduct contained in article 4 of this Convention, when committed intentionally.

Article 19 - Criminalisation of the use of services of a victim

Each Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its internal law, the use of services which are the object of exploitation as referred to in Article 4 paragraph a of this Convention, with the knowledge that the person is a victim of trafficking in human beings.

Article 20 - Criminalisation of acts relating to travel or identity documents

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences the following conducts, when committed intentionally and for the purpose of enabling the trafficking in human beings:

- a) forging a travel or identity document;
- b) procuring or providing such a document;
- c) retaining, removing, concealing, damaging or destroying a travel or identity document of another person.

Article 21 - Attempt and aiding or abetting

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences when committed intentionally, aiding or abetting the commission of any of the offences established in accordance with Articles 18 and 20 of the present Convention.

2. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences when committed intentionally, an attempt to commit the offences established in accordance with Articles 18 and 20, paragraph a, of this Convention.

Article 22 - Corporate liability

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to ensure that a legal person can be held liable for a criminal offence established in accordance with this Convention, committed for its benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within the legal person, based on:

- a) a power of representation of the legal person;
- b) an authority to take decisions on behalf of the legal person;
- c) an authority to exercise control within the legal person.

2. Apart from the cases already provided for in paragraph 1, each Party shall take the measures necessary to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a

natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of a criminal offence established in accordance with this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.

3. Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.

4. Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

Article 23 - Sanctions and measures

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to ensure that the criminal offences established in accordance with Articles 18 to 21 are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions. These sanctions shall include, for criminal offences established in accordance with Article 18 when committed by natural persons, penalties involving deprivation of liberty which can give rise to extradition.

2. Each Party shall ensure that legal persons held liable in accordance with Article 22 shall be subject to effective, proportionate and dissuasive criminal or non-criminal sanctions or measures, including monetary sanctions.

3. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to enable it to confiscate or otherwise deprive the instrumentalities and proceeds of criminal offences established in accordance with Articles 18 and 20, paragraph a, of this Convention, or property the value of which corresponds to such proceeds.

4. Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to enable the temporary or permanent closure of any establishment which was used to carry out trafficking in human beings, without prejudice to the rights of bona fide third parties or to deny the perpetrator, temporary or permanently, the exercise of the activity in the course of which this offence was committed.

Article 24 - Aggravating circumstances

Each Party shall ensure that the following circumstances are regarded as aggravating circumstances in the determination of the penalty for offences established in accordance with Article 18 of this Convention:

- a) the offence deliberately or by gross negligence endangered the life of the victim;
- b) the offence was committed against a child;
- c) the offence was committed by a public official in the performance of her/his duties;
- d) the offence was committed within the framework of a criminal organisation.

Article 25 - Previous convictions

Each Party shall adopt such legislative and other measures providing for the possibility to take into account final sentences passed by another Party in relation to offences established in accordance with this Convention when determining the penalty.

Article 26 - Non-punishment provision

Each Party shall, in accordance with the basic principles of its legal system, provide for the possibility

of not imposing penalties on victims for their involvement in unlawful activities, to the extent that they have been compelled to do so.

Chapter V - Investigation, prosecution and procedural law

Article 27 - Ex parte and *ex officio* applications

1. Each Party shall ensure that investigations into or prosecution of offences established in accordance with this Convention shall not be dependent upon the report or accusation made by a victim, at least when the offence was committed in whole or in part on its territory.

2. Each Party shall ensure that victims of an offence in the territory of a Party other than the one where they reside may make a complaint before the competent authorities of their State of residence. The competent authority to which the complaint is made, insofar as it does not itself have competence in this respect, shall transmit it without delay to the competent authority of the Party in the territory in which the offence was committed. The complaint shall be dealt with in accordance with the internal law of the Party in which the offence was committed.

3. Each Party shall ensure, by means of legislative or other measures, in accordance with the conditions provided for by its internal law, to any group, foundation, association or non-governmental organisations which aims at fighting trafficking in human beings or protection of human rights, the possibility to assist and/or support the victim with his or her consent during criminal proceedings concerning the offence established in accordance with Article 18 of this Convention.

Article 28 - Protection of victims, witnesses and collaborators with the judicial authorities

1. Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to provide effective and appropriate protection from potential retaliation or intimidation in particular during and after investigation and prosecution of perpetrators, for:

a) Victims;

b) As appropriate, those who report the criminal offences established in accordance with Article 18 of this Convention or otherwise co-operate with the investigating or prosecuting authorities;

c) witnesses who give testimony concerning criminal offences established in accordance with Article 18 of this Convention;

d) when necessary, members of the family of persons referred to in subparagraphs a and c.

2. Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to ensure and to offer various kinds of protection. This may include physical protection, relocation, identity change and assistance in obtaining jobs.

3. A child victim shall be afforded special protection measures taking into account the best interests of the child.

4. Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to provide, when necessary, appropriate protection from potential retaliation or intimidation in particular during and after investigation and prosecution of perpetrators, for members of groups, foundations, associations or non-governmental organisations which carry out the activities set out in Article 27, paragraph 3.

5. Each Party shall consider entering into agreements or arrangements with other States for the implementation of this article.

Article 29 - Specialised authorities and co-ordinating bodies

1. Each Party shall adopt such measures as may be necessary to ensure that persons or entities are specialised in the fight against trafficking and the protection of victims. Such persons or entities shall have the necessary independence in accordance with the fundamental principles of the legal system of the Party, in order for them to be able to carry out their functions effectively and free from any undue pressure. Such persons or the staffs of such entities shall have adequate training and financial resources for their tasks.

2. Each Party shall adopt such measures as may be necessary to ensure co-ordination of the policies and actions of their governments' departments and other public agencies against trafficking in human beings, where appropriate, through setting up co-ordinating bodies.

3. Each Party shall provide or strengthen training for relevant officials in the prevention of and fight against trafficking in human beings, including Human Rights training. The training may be agency-specific and shall, as appropriate, focus on: methods used in preventing such trafficking, prosecuting the traffickers and protecting the rights of the victims, including protecting the victims from the traffickers.

4. Each Party shall consider appointing National Rapporteurs or other mechanisms for monitoring the anti-trafficking activities of State institutions and the implementation of national legislation requirements.

Article 30 - Court proceedings

In accordance with the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, in particular Article 6, each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to ensure in the course of judicial proceedings:

- a) the protection of victims' private life and, where appropriate, identity;
- b) victims' safety and protection from intimidation,

in accordance with the conditions under its internal law and, in the case of child victims, by taking special care of children's needs and ensuring their right to special protection measures.

Article 31 - Jurisdiction

1. Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention, when the offence is committed:

- a) in its territory; or
- b) on board a ship flying the flag of that Party; or
- c) on board an aircraft registered under the laws of that Party; or

d) by one of its nationals or by a stateless person who has his or her habitual residence in its territory, if the offence is punishable under criminal law where it was committed or if the offence is committed outside the territorial jurisdiction of any State;

- e) against one of its nationals.

2. Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraphs 1 (d) and (e) of this article or any part thereof.

3. Each Party shall adopt such measures as may be necessary to establish jurisdiction over the offences referred to in this Convention, in cases where an alleged offender is present in its territory and it does not extradite him/her to another Party, solely on the basis of his/her nationality, after a request for extradition.

4. When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.

5. Without prejudice to the general norms of international law, this Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with internal law.

Chapter VI - International co-operation and co-operation with civil society

Article 32 - General principles and measures for international co-operation

The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this Convention, and through application of relevant applicable international and regional instruments, arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation and internal laws, to the widest extent possible, for the purpose of:

- preventing and combating trafficking in human beings;
- protecting and providing assistance to victims;
- investigations or proceedings concerning criminal offences established in accordance with this Convention.

Article 33 - Measures relating to endangered or missing persons

1. When a Party, on the basis of the information at its disposal has reasonable grounds to believe that the life, the freedom or the physical integrity of a person referred to in Article 28, paragraph 1, is in immediate danger on the territory of another Party, the Party that has the information shall, in such a case of emergency, transmit it without delay to the latter so as to take the appropriate protection measures.

2. The Parties to this Convention may consider reinforcing their co-operation in the search for missing people, in particular for missing children, if the information available leads them to believe that she/he is a victim of trafficking in human beings. To this end, the Parties may conclude bilateral or multilateral treaties with each other.

Article 34 - Information

1. The requested Party shall promptly inform the requesting Party of the final result of the action taken under this chapter. The requested Party shall also promptly inform the requesting Party of any circumstances which render impossible the carrying out of the action sought or are likely to delay it significantly.

2. A Party may, within the limits of its internal law, without prior request, forward to another Party information obtained within the framework of its own investigations when it considers that the disclosure of such information might assist the receiving Party in initiating or carrying out investigations or proceedings concerning criminal offences established in accordance with this Convention or might lead to a request for co-operation by that Party under this chapter.

3. Prior to providing such information, the providing Party may request that it be kept confidential or

used subject to conditions. If the receiving Party cannot comply with such request, it shall notify the providing Party, which shall then determine whether the information should nevertheless be provided. If the receiving Party accepts the information subject to the conditions, it shall be bound by them.

4. All information requested concerning Articles 13, 14 and 16, necessary to provide the rights conferred by these Articles, shall be transmitted at the request of the Party concerned without delay with due respect to Article 11 of the present Convention.

Article 35 - Co-operation with civil society

Each Party shall encourage state authorities and public officials, to co-operate with non-governmental organisations, other relevant organisations and members of civil society, in establishing strategic partnerships with the aim of achieving the purpose of this Convention.

Chapter VII - Monitoring mechanism

Article 36 - Group of experts on action against trafficking in human beings

1. The Group of experts on action against trafficking in human beings (hereinafter referred to as "GRETA"), shall monitor the implementation of this Convention by the Parties.

2. GRETA shall be composed of a minimum of 10 members and a maximum of 15 members, taking into account a gender and geographical balance, as well as a multidisciplinary expertise. They shall be elected by the Committee of the Parties for a term of office of 4 years, renewable once, chosen from amongst nationals of the States Parties to this Convention.

3. The election of the members of GRETA shall be based on the following principles:

a) they shall be chosen from among persons of high moral character, known for their recognised competence in the fields of Human Rights, assistance and protection of victims and of action against trafficking in human beings or having professional experience in the areas covered by this Convention;

b) they shall sit in their individual capacity and shall be independent and impartial in the exercise of their functions and shall be available to carry out their duties in an effective manner;

c) no two members of GRETA may be nationals of the same State;

d) they should represent the main legal systems.

4. The election procedure of the members of GRETA shall be determined by the Committee of Ministers, after consulting with and obtaining the unanimous consent of the Parties to the Convention, within a period of one year following the entry into force of this Convention. GRETA shall adopt its own rules of procedure.

Article 37 - Committee of the Parties

1. The Committee of the Parties shall be composed of the representatives on the Committee of Ministers of the Council of Europe of the member States Parties to the Convention and representatives of the Parties to the Convention, which are not members of the Council of Europe.

2. The Committee of the Parties shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention in order to elect the members of GRETA. It shall subsequently meet whenever one-third of the Parties, the President of GRETA or the Secretary General so requests.

3. The Committee of the Parties shall adopt its own rules of procedure.

Article 38 - Procedure

1. The evaluation procedure shall concern the Parties to the Convention and be divided in rounds, the length of which is determined by GRETA. At the beginning of each round GRETA shall select the specific provisions on which the evaluation procedure shall be based.

2. GRETA shall define the most appropriate means to carry out this evaluation. GRETA may in particular adopt a questionnaire for each evaluation round, which may serve as a basis for the evaluation of the implementation by the Parties of the present Convention. Such a questionnaire shall be addressed to all Parties. Parties shall respond to this questionnaire, as well as to any other request of information from GRETA.

3. GRETA may request information from civil society.

4. GRETA may subsidiarily organise, in co-operation with the national authorities and the "contact person" appointed by the latter, and, if necessary, with the assistance of independent national experts, country visits. During these visits, GRETA may be assisted by specialists in specific fields.

5. GRETA shall prepare a draft report containing its analysis concerning the implementation of the provisions on which the evaluation is based, as well as its suggestions and proposals concerning the way in which the Party concerned may deal with the problems which have been identified. The draft report shall be transmitted for comments to the Party which undergoes the evaluation. Its comments are taken into account by GRETA when establishing its report.

6. On this basis, GRETA shall adopt its report and conclusions concerning the measures taken by the Party concerned to implement the provisions of the present Convention. This report and conclusions shall be sent to the Party concerned and to the Committee of the Parties. The report and conclusions of GRETA shall be made public as from their adoption, together with eventual comments by the Party concerned.

7. Without prejudice to the procedure of paragraphs 1 to 6 of this article, the Committee of the Parties may adopt, on the basis of the report and conclusions of GRETA, recommendations addressed to this Party (a) concerning the measures to be taken to implement the conclusions of GRETA, if necessary setting a date for submitting information on their implementation, and (b) aiming at promoting co-operation with that Party for the proper implementation of the present Convention.

Chapter VIII - Relationship with other international instruments

Article 39 - Relationship with the Protocol to prevent, suppress and punish trafficking in persons, especially women and children, supplementing the United Nations Convention against transnational organised crime

This Convention shall not affect the rights and obligations derived from the provisions of the Protocol to prevent, suppress and punish trafficking in persons, especially women and children, supplementing the United Nations Convention against transnational organised crime, and is intended to enhance the protection afforded by it and develop the standards contained therein.

Article 40 - Relationship with other international instruments

1. This Convention shall not affect the rights and obligations derived from other international instruments to which Parties to the present Convention are Parties or shall become Parties and which

contain provisions on matters governed by this Convention and which ensure greater protection and assistance for victims of trafficking.

2. The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.

3. Parties which are members of the European Union shall, in their mutual relations, apply Community and European Union rules in so far as there are Community or European Union rules governing the particular subject concerned and applicable to the specific case, without prejudice to the object and purpose of the present Convention and without prejudice to its full application with other Parties.

4. Nothing in this Convention shall affect the rights, obligations and responsibilities of States and individuals under international law, including international humanitarian law and international human rights law and, in particular, where applicable, the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees and the principle of *non-refoulement* as contained therein.

Chapter IX - Amendments to the Convention

Article 41 - Amendments

1. Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, any signatory, any State Party, the European Community, to any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 42 and to any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 43.

2. Any amendment proposed by a Party shall be communicated to GRETA, which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.

3. The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by GRETA and, following consultation of the Parties to this Convention and after obtaining their unanimous consent, may adopt the amendment.

4. The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

5. Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

Chapter X - Final clauses

Article 42 - Signature and entry into force

1. This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the non member States which have participated in its elaboration and the European Community.

2. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which 10 Signatories, including at least 8 member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the

provisions of the preceding paragraph.

4. In respect of any State mentioned in paragraph 1 or the European Community, which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 43 - Accession to the Convention

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, after consultation of the Parties to this Convention and obtaining their unanimous consent, invite any non-member State of the Council of Europe, which has not participated in the elaboration of the Convention, to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20 d. of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.

2. In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 44 - Territorial application

1. Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 45 - Reservations

No reservation may be made in respect of any provision of this Convention, with the exception of the reservation of Article 31, paragraph 2.

Article 46 - Denunciation

1. Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 47 - Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any State signatory, any State Party, the European Community, to any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 42 and to any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 43 of:

- a) any signature;
- b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c) any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 42 and 43;
- d) any amendment adopted in accordance with Article 41 and the date on which such an amendment enters into force;
- e) any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 46;
- f) any other act, notification or communication relating to this Convention;
- g) any reservation made under Article 45.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Warsaw, this 16th day of May 2005, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community and to any State invited to accede to this Convention.

КОНВЕНЦИЈА САВЕТА ЕВРОПЕ О БОРБИ ПРОТИВ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

Варшава, 16. маја 2005. године

Преамбула

Државе чланице Савета Европе и друге државе потписнице,

узимајући у обзир да је циљ Савета Европе да постигне веће јединство међу својим чланицама;

сматрајући да трговина људима представља кршење људских права и повреду достојанства и интегритета човека;

сматрајући да трговина људима може да доведе до стављања жртава у ропски однос;

сматрајући да поштовање права жртава, заштита жртава и сузбијање трговине људима морају да буду највиши циљеви;

сматрајући да свако деловање и иницијативе против трговине људима морају да буду недискриминаторне, водећи рачуна о равноправности полова, као и приступу заснованом на правима детета;

подсећајући на изјаве министара спољних послова држава чланица на 112. (14-15. мај 2003) и 114. (12-13. мај 2004) заседању Комитета министара, којима се позива на веће ангажовање Савета Европе у сузбијању трговине људима;

имајући у виду Конвенцију о заштити људских права и основних слобода (из 1950) и њене протоколе;

имајући у виду следеће препоруке Комитета министара државама чланицама Савета Европе: Препоруку бр. Р (91) 11 о сексуалном искоришћавању, порнографији и проституцији и трговини децом и адолесцентима; Препоруку бр. Р (97) 13 која се односи на застрашивање сведока и права одбране; Препоруку бр. Р (2000) 11 о сузбијању трговине људима ради сексуалног искоришћавања и Препоруку Рец (2001) 16 о заштити деце од сексуалног искоришћавања; Препоруку Рец (2002) 5 о заштити жена од насиља;

имајући у виду следеће препоруке Парламентарне скупштине Савета Европе: Препоруку 1325 (1997) о трговини женама и присилној проституцији у државама чланицама Савета Европе; Препоруку 1450 (2000) о насиљу над женама у Европи; Препоруку 1545 (2002) о кампањи против трговине женама; Препоруку 1610 (2003) о миграцији повезаној с трговином женама и проституцијом; Препоруку 1611 (2003) о трговини људским органима у Европи; Препоруку 1663 (2004) Кућно ропство: служење, девојке за помоћ у кући и "невесте наручене поштом";

имајући у виду Оквирну одлуку Савета Европске уније од 19. јула 2002. о сузбијању трговине људима, Оквирну одлуку Савета Европске уније од 15. марта 2001. о положају жртава у кривичном поступку и Директиву Савета Европске уније од 29. априла 2004. о боравишним дозволама које се издају држављанима трећих земаља који су жртве трговине људима или су учествовали у омогућавању илегалне имиграције, а који сарађују са надлежним органима;

узимајући у обзир Конвенцију Уједињених нација против транснационалног организованог криминала и њен Протокол за спречавање, сузбијање и кажњавање трговине људима, посебно женама и децом, а у циљу пружања боље заштите предвиђене овим актима и унапређивању њима успостављених стандарда;

узимајући у обзир друге међународне правне инструменте који се односе на област сузбијања трговине људима;

узимајући у обзир потребу да се изради свеобухватни међународни правни инструмент који би се усредсредило на људска права жртава трговине људима и који би успоставио посебан механизам надзора,

споразумеле су се о следећем:

Глава I - Циљеви, област примене, начело недискриминације и дефиниције

Члан 1.

Циљеви Конвенције

1. Циљеви ове конвенције су:

- а) да спречи и сузбије трговину људима, уз гарантовање равноправности полова;
- б) да заштити људска права жртава трговине људима, да осмисли свеобухватни оквир за пружање заштите и помоћи жртвама и сведоцима, уз гарантовање равноправности полова, као и обезбеђивање ефикасне истраге и кривичног гоњења;
- в) да унапреди међународну сарадњу у сузбијању трговине људима.

2. Да би се осигурало да стране уговорнице Конвенције делотворно примењују њене

одредбе, ова конвенција успоставља посебан механизам надзора.

Члан 2.

Област примене

Ова конвенција треба да се примењује на све облике трговине људима, како националне тако и међународне, без обзира да ли је или није повезана са организованим криминалом.

Члан 3.

Принцип недискриминације

Примена одредби ове конвенције од стране страна уговорница, а посебно коришћење мера за заштиту и унапређење права жртава, треба да се обезбеди без дискриминације по било ком основу као што су пол, раса, боја, језик, вероисповест, политичко или неко друго уверење, национално или социјално порекло, припадност некој националној мањини, имовина, рођење или неки други статус.

Члан 4.

Дефиниције

У сврху ове конвенције:

а) "трговина људима" значи врбовање, превоз, премештање, скривање или прихват лица, уз примену претње или силе или других облика принуде, отмице, преваре, обмане, злоупотребе овлашћења или стања угрожености, или давање или примање новчаних средстава или друге користи ради добијања пристанка лица које има контролу над другим лицем у циљу искоришћавања. Искоришћавање, у најмању руку, треба да укључи искоришћавање проституције других лица или друге облике сексуалног искоришћавања, присиљан рад или пружање услуга, служење, ропство или праксу сличну ропству или вађење људских органа;

б) пристанак жртве "трговине људима" на планирано искоришћавање, како се наводи у тачки а) овог члана, нема значаја ни у једном случају када се користе средства поменута у тачки а);

в) врбовање, превоз, премештање, скривање или прихват детета ради искоришћавања сматра се "трговином људима" чак и ако не укључује средства наведена у тачки а) овог члана;

г) "дете" значи свако лице млађе од 18 година;

д) "жртва" је свако физичко лице које је постало предмет трговине људима у смислу дефиниције из овог члана.

Глава II - Спречавање, сарадња и друге мере

Члан 5.

Спречавање трговине људима

1. Свака страна уговорница треба да предузме мере да успостави или учврсти националну координацију различитих тела надлежних за спречавање и сузбијање трговине људима.

2. Свака страна уговорница треба да успостави и/или учврсти делотворне мере и програме за спречавање трговине људима средствима као што су: истраживање, информисање, кампање намењене подизању свести и едукацији, социјалне и економске иницијативе и програми обуке, посебно за лица која су изложена трговини људима и за стручњаке који се баве проблематиком трговине људима.

3. Свака страна уговорница треба да промовише приступ базиран на људским правима и да у дефинисању, реализацији и процени свих политика и програма, поменутих у ставу 2, примењује приступ укључивања полова и бриге за децу.

4. Свака страна уговорница треба да предузме одговарајуће мере, које могу да буду неопходне, како би омогућила законите миграције, а посебно путем ширења тачних информација од стране надлежних служби о условима законитог уласка и боравка на њеној територији.

5. Свака страна уговорница треба да предузме посебне мере у циљу смањења изложености деце трговини људима, пре свега стварањем климе која погодује заштити деце.

6. Мере утврђене у складу с овим чланом треба да обухвате, по потреби, невладине организације, друге надлежне организације и друге делове цивилног друштва посвећене спречавању трговине људима и заштити односно помоћи жртвама.

Члан 6.

Мере којима се обесхрабрује потражња

Да би се обесхрабрила потражња која подстиче све облике искоришћавања људи, а посебно жена и деце, која доводи до трговине људима, свака страна уговорница треба да усвоји или да унапреди законодавне, управне, образовне, социјалне, културне или друге мере, укључујући и:

- а) истраживања најбоље праксе, метода и стратегија;
- б) подизање свести о одговорности и значају улоге медија и цивилног друштва у препознавању тражње као једног од основних узрока трговине људима;
- в) циљане информативне кампање које ће, по потреби, укључивати, између осталог, и државне органе и креаторе политике;
- г) превентивне мере, укључујући образовне програме за дечаке и девојчице током њиховог школовања, који наглашавају неприхватљивост дискриминације полова и њене катастрофалне последице, важност равноправности полова и достојанства и интегритета свакога човека.

Члан 7.

Мере на граници

1. Без повреде међународних обавеза које се односе на слободу кретања људи, стране уговорнице треба да, у мери у којој је то могуће, јачају контролу на границама која је

неопходна за спречавање и откривање трговине људима.

2. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне или друге одговарајуће мере за спречавање, у највећој могућој мери, коришћења путничких средстава од стране комерцијалних превозника за извршење кривичних дела сходно одредбама ове конвенције.

3. Зависно од потребе и без повреде важећих међународних конвенција, такве мере треба да укључе увођење обавезе комерцијалних превозника, укључујући сва предузећа која се баве превозом, односно власнике или возача било којег превозног средства, да утврде да ли сви путници поседују путне исправе неопходне за улазак у државу пријема.

4. Свака страна уговорница треба да, у складу са својим унутрашњим правом, предузме потребне мере за санкционисање у случају кршења обавезе из става 3. овога члана.

5. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне или друге мере које ће јој омогућити да, у складу са својим унутрашњим правом, ускрати улазак односно укине визе лицима која су умешана у извршење кривичних дела утврђених овом конвенцијом.

6. Стране уговорнице треба да ојачају сарадњу између граничних служби, између осталог, успостављањем и одржавањем директних канала за комуникацију.

Члан 8.

Заштита и провера исправа

Свака страна уговорница треба да усвоји мере неопходне:

а) да осигура да путне или личне исправе које издаје буду такве да се не могу лако злоупотребити и фалсификовати или на незаконит начин изменити, копирати или издати, и

б) да осигура целовитост и безбедност путних или личних исправа које страна уговорница издаје или које се у њено име издају, као и да би се спречила њихова незаконита израда и издавање.

Члан 9.

Исправност и ваљаност исправа

На захтев друге стране уговорнице, страна уговорница треба да, у складу са својим унутрашњим правом, у разумном року, провери исправност и ваљаност путних или личних исправа издатих или наводно издатих у њено име, а за које постоји сумња да су употребљени за трговину људима.

Глава III - Мере за заштиту и унапређење права жртава, којима се гарантује равноправност полова

Члан 10.

Идентификовање жртава

1. Свака страна уговорница треба да обезбеди својим надлежним органима кадрове који су обучени и квалификовани за спречавање и сузбијање трговине људима, за идентификовање и пружање помоћи жртвама, укључујући децу, и треба да осигура да

различити органи међусобно сарађују, као и са надлежним организацијама за подршку, како би жртве биле идентификоване у поступку који на одговарајући начин узима у обзир посебан положај жена и деце жртава и како би им се, по потреби, издале боравишне дозволе под условима предвиђеним у члану 14. ове конвенције.

2. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне или друге мере које су потребне како би се на одговарајући начин идентификовале жртве у сарадњи с другим странама уговорницама и релевантним организацијама за подршку. Свака страна уговорница треба да осигура, у случају да надлежни органи имају оправдане разлоге да верују да је неко лице било жртва трговине људима, да се то лице не удаљи са њене територије све док надлежни органи не окончају поступак идентификације жртава кривичног дела описаног у члану 18. ове конвенције и на сличан начин треба да осигура да то лице добије помоћ која је предвиђена у члану 12. ст. 1. и 2.

3. Када старосна доб жртве није извесна, а постоји оправдана сумња да је жртва дете, то лице треба да се сматра дететом и треба да му се пружи посебне заштитне мере све до потврђивања његове старосне доби.

4. Чим се утврди да је дете без пратње жртва, свака страна уговорница треба да:

а) обезбеди представљање тог детета од стране законитог старатеља, организације или органа који поступају у најбољем интересу детета;

б) предузме потребне мере за утврђивање идентитета и држављанства детета;

в) предузме све што је неопходно како би се пронашла породица детета, ако је то у најбољем интересу детета.

Члан 11.

Заштита приватности

1. Свака страна уговорница треба да заштити приватан живот и идентитет жртава. Лични подаци о њима треба да се чувају и користе у складу са условима предвиђеним Конвенцијом о заштити појединаца у погледу аутоматске обраде личних података (ETS бр. 108).

2. Свака страна уговорница треба да усвоји мере којима ће посебно да осигура да идентитет или подаци који омогућавају идентификацију детета које је жртва трговине људима, не буду јавно објављени путем медија, или на било који други начин, осим у изузетним случајевима, у циљу лакшег проналажења чланова породице или да се на други начин обезбеди добробит и заштита детета.

3. Свака страна уговорница треба да размотри доношење мера, у складу са чланом 10. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода према тумачењу Европског суда за људска права, чији је циљ подстицање медија на заштиту приватног живота и идентитета жртава путем медијске саморегулације или регулаторних или корегулаторних мера.

Члан 12.

Помоћ жртвама

1. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне или друге мере које су потребне за пружање помоћи жртвама у њиховом физичком, психолошком и социјалном опоравку.

Таква помоћ треба да обухвати бар:

а) животни стандард који може да им обезбеди егзистенцију путем таквих мера као што су: прикладан и сигуран смештај, психолошка и материјална помоћ;

б) приступ хитној медицинској заштити;

в) услуге превођења и тумачења, у случају потребе;

г) саветовање и информисање, посебно о њиховим законским правима и услугама које су им доступне, на језику који разумеју;

д) помоћ која ће да им омогући да се њихова права и интереси изнесу и размотре у одговарајућим фазама кривичног поступка који се води против извршилаца;

ђ) приступ образовању за децу.

2. Свака страна уговорница треба да поклони одговарајућу пажњу потреби да се обезбеди сигурност и заштита жртве.

3. Уз то, свака страна уговорница треба да обезбеди потребну медицинску и другу помоћ жртвама које законито бораве на њеној територији, а које немају одговарајућа средства и којима је таква помоћ потребна.

4. Свака страна уговорница треба да усвоји правила према којима ће жртве које законито бораве на њеној територији имати право на приступ тржишту рада, стручном усавршавању и образовању.

5. Свака страна уговорница треба да предузме мере, где је то потребно и под условима које прописује њено домаће законодавство, у циљу сарадње са невладиним организацијама, другим надлежним организацијама или другим деловима цивилног друштва који се баве пружањем помоћи жртвама.

6. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне или друге мере које су потребне да се осигура да се пружање помоћи жртви не условљава њеним пристанком на сведочење.

7. У циљу спровођења одредби из овога члана, свака страна уговорница треба да обезбеди да се услуге пружају на основу договора и добијених информација, водећи рачуна о посебним потребама угрожених лица и правима деце на смештај, образовање и адекватну здравствену заштиту.

Члан 13.

Време за опоравак и размишљање

1. Свака страна уговорница треба да у свом домаћем законодавству предвиди период за опоравак и размишљање у трајању од најмање 30 дана, кад постоје оправдани разлози да се верује да се ради о жртви. Тај период ће бити довољан да се лице опорави и ослободи утицаја трговаца људима и/или да донесе меродавну одлуку да сарађује са надлежним органима. Током овог периода не треба да се омогући извршење ниједног налога за протеривање тог лица. Ова одредба не доводи у питање радње које спроводе надлежни органи у свим фазама одговарајућег националног поступка, а посебно код истраге и кривичног гоњења извршилаца односних кривичних дела. У том периоду, стране уговорнице треба да дозволе лицима на која се ова одредба односи да остану на њиховој територији.

2. У том периоду, лица из става 1. овога члана имају право на мере наведене у члану 12.

ст. 1. и 2.

3. Стране уговорнице нису у обавези да поштују тај период ако разлози јавног поретка то онемогућавају или ако се утврди да је захтев за статус жртве неодговарајући.

Члан 14.

Дозвола боравка

1. Свака страна уговорница треба да изда жртвама боравишну дозволу чија се важност може продужити у једном или другом описаном случају, или у оба:

а) ако надлежне власти сматрају да је њихов боравак нужан због њихове личне ситуације;

б) ако надлежне власти сматрају да је њихов боравак нужан због њихове сарадње са надлежним органима у истрази или кривичним поступцима.

2. Боравишна дозвола за децу која су жртве трговине људима, ако то закон предвиђа, издаје се у складу са најбољим интересима детета и, кад је то потребно, продужава се под истим условима.

3. Непродужавање или повлачење боравишне дозволе регулисано је одредбама унутрашњег права стране уговорнице.

4. Ако жртва поднесе молбу за издавање неке друге врсте боравишне дозволе, страна уговорница треба да узме у обзир да жртва има, или је имала, боравишну дозволу издату у складу са ставом 1.

5. Узимајући у обзир обавезе страна уговорница на које се односи члан 40. ове конвенције, свака страна уговорница треба да обезбеди да се издавањем дозволе, у складу са овом одредбом, не угрожава право на тражење и добијање азила.

Члан 15.

Надокнада штете и правна заштита

1. Свака страна уговорница треба да осигура да жртве имају приступ, и то од првог контакта са надлежним органима, информацијама о одговарајућим судским и управним поступцима на језику који разумеју.

2. Свака страна уговорница треба својим унутрашњим правом да обезбеди право на правни савет и бесплатну правну помоћ жртвама под условима које прописује њено унутрашње право.

3. Свака страна уговорница треба својим унутрашњим правом да обезбеди право жртава на одштету од извршилаца.

4. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне или друге мере како би се гарантовала одштета жртвама, у складу са условима које прописује њено унутрашње право, на пример, оснивањем фонда за обештећење жртава или мерама или програмима за социјалну помоћ и социјалну интеграцију жртава, који би могли да се финансирају из средстава прикупљених применом мера из члана 23.

Члан 16.

Репатријација и повратак жртава

1. Страна уговорница чији је држављанин жртва или у којој је жртва имала право сталног боравка у време уласка на територију стране уговорнице која је држава пријема, водећи рачуна о правима, безбедности и достојанству жртве, треба да омогући и да прихвати њен повратак без непотребног или неоправданог одлагања.

2. Кад страна уговорница враћа жртву у другу државу, такав повратак треба да се обави уз дужно поштовање права, безбедности и достојанства тог лица, као и статуса евентуалних правних поступака који се односе на чињеницу да је то лице жртва, и по могућности, тај повратак треба да буде добровољан.

3. На захтев стране уговорнице која прихвата жртву, замољена страна уговорница треба да провери да ли је то лице њен држављанин или да ли је имало право сталног боравка на њеној територији у време уласка на територију стране уговорнице која је држава пријема.

4. Да би се олакшао повратак жртве која нема потребне исправе, страна уговорница чије је то лице држављанин или у којој је имало право сталног боравка у време уласка на територију стране уговорнице која је држава пријема, треба да прихвати да изда, на захтев стране уговорнице која жртву прима, путну исправу или неку другу потврду која је том лицу потребна за путовање и поновни улазак на њену територију.

5. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне или друге мере потребне да се установе програми репатријације, који укључују надлежне државне и међународне институције и невладине организације. Циљ ових програма је избегавање поновне виктимизације. Свака страна уговорница треба да се максимално заложи за реинтеграцију жртава у друштво државе повратка, укључујући реинтеграцију у образовни систем и тржиште рада, посебно путем стицања и унапређивања њихових стручних квалификација. Када се ради о деци, ови програми би требало да обухвате остваривање права на образовање и мере којима ће се обезбедити одговарајућа заштита или њихов прихват од стране породице или одговарајућих институција за бригу.

6. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне или друге мере потребне да се жртвама учине доступни подаци, а по потреби у сарадњи са било којом другом заинтересованом страном уговорницом, потребни за ступање у контакт са организацијама које им могу помоћи у земљи у коју су враћене или репатриране, као што су органи за спровођење закона, невладине организације, правни стручњаци који могу да им дају савет и установе за социјално старање.

7. Деца која су жртве трговине људима не треба да буду враћена ни у једну државу ако, након процене ризика и безбедности, постоји индиција да такав повратак не би био у најбољем интересу детета.

Члан 17.

Равноправност полова

Свака страна уговорница треба, примењујући мере из овог поглавља, да тежи да унапреди равноправност полова, као и да користи учешће полова у развоју примене и оцењивања наведених мера.

Глава IV - Материјално кривично право

Члан 18.

Криминализација трговине људима

Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере које су потребне да се пропишу као кривична дела поступања, садржана у члану 4. ове конвенције, када су учињена са умишљајем.

Члан 19.

Криминализација коришћења услуга жртве

Свака страна уговорница треба да размотри усвајања законодавних и других мера које су потребне да се пропишу као кривична дела у њеном унутрашњем праву коришћење услуга које су предмет искоришћавања у смислу члана 4. тачке а) ове конвенције, уз сазнање да је то лице жртва трговине људима.

Члан 20.

Криминализација дела која се односе на путне или личне исправе

Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере које су потребне да се пропишу као кривична дела, следећи поступци, када су извршени умишљајно и у циљу омогућавања трговине људима:

- а) фалсификовање путне или личне исправе;
- б) прибављање или израда такве исправе;
- в) задржавање, одузимање, скривање, оштећење или уништавање путне или личне исправе другог лица.

Члан 21.

Покушај и помагање или подстицање

1. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере које су потребне да се пропишу као кривична дела, када су извршена умишљајно, пружање помоћи или подстицања на вршење било којег кривичног дела утврђеног у складу са чл. 18. и 20. ове конвенције.

2. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере које су потребне да се пропишу као кривична дела, када су извршена умишљајно, покушај извршења кривичних дела утврђених у складу са чл. 18. и 20. тачка а) ове конвенције.

Члан 22.

Одговорност правног лица

1. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере које су потребне да се обезбеди да правно лице може да буде одговорно за кривично дело предвиђено овом конвенцијом, ако га је извршило било које физичко лице у корист тог правног лица, било да је поступало самостално или као део неког органа тог правног лица, ако се налази на руководећем положају у оквиру тог правног лица, на основу:

- а) овлашћења да заступа то правно лице;
- б) овлашћења да доноси одлуке у име тог правног лица;
- в) овлашћења да врши надзор у оквиру тог правног лица.

2. Осим у случајевима из става 1. свака страна уговорница треба да предузме потребне мере како би обезбедила да правно лице може да буде одговорно када је одсуство надзора или контроле од стране физичког лица из става 1. омогућило извршење кривичног дела у складу са овом конвенцијом од стране физичког лица које поступа по овлашћењу тог правног лица а у корист тог правног лица.

3. Зависно од правних принципа односне стране уговорнице, одговорност правног лица може бити кривична, грађанско-правна или управна.

4. Таква одговорност не прејудицира кривичну одговорност физичких лица која су починила кривично дело.

Члан 23.

Санкције и мере

1. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере које су потребне да се обезбеди да се кривична дела утврђена у складу са чл. до 18. до 21. кажњавају санкцијама које су ефикасне, сразмерне и које одвраћају од вршења кривичног дела. Такве санкције за кривична дела из члана 18. ако их изврши физичко лице, укључују и санкције које подразумевају лишавање слободе које може довести до изручења.

2. Свака страна уговорница треба да осигура да правна лица која су одговорна у складу са чланом 22. буду подвргнута ефикасним, сразмерним и одвраћајућим кривичним или некривичним санкцијама или мерама, укључујући и новчане казне.

3. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере како би могла да заплени или на други начин одузме средства или приходе од кривичних дела утврђених у складу са члановима 18. и 20. тачка а) ове конвенције или имовину чија вредност одговара таквом приходу.

4. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне или друге мере које су потребне да се омогући привремено или трајно затварање сваког објекта који је коришћен за трговину људима, не доводећи у питање права трећих лица која су деловала у доброј вери, или трајно или привремено ускраћивање извршиоцу кривичног дела обављања делатности у оквиру које је извршено кривично дело.

Члан 24.

Отежавајуће околности

Свака страна уговорница треба да осигура да се следеће околности сматрају отежавајућим околностима код одређивања казне за кривична дела утврђена у складу са чланом 18. ове конвенције:

- а) кривично дело којим се свесно или због тешког немара угрожава живот жртве;
- б) кривично дело учињено против детета;
- в) кривично дело које је извршио државни функционер у вршењу својих дужности;

г) кривично дело извршено у оквиру злочиначке организације.

Члан 25.

Претходне осуде

Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере које ће да омогуће да се приликом изрицања казне у обзир узму коначне пресуде које је изрекла нека друга страна уговорница, а односе се на кривична дела предвиђена овом конвенцијом.

Члан 26.

Одредба о некажњавању

Свака страна треба, у складу са основним принципима свог правног система, да предвиди могућност да се казне не изричу жртвама за њихово учешће у незаконитим активностима, у оној мери у којој су оне биле присиљене на то.

Глава V - Истрага, кривично гоњење и процесно право

Члан 27.

Поднесци странака и поднесци по службеној дужности

1. Свака страна уговорница треба да осигура да истраге или кривично гоњење за кривична дела из ове конвенције не зависе од пријаве или оптужбе жртве, барем онда када је кривично дело у целини или делимично извршено на њеној територији.

2. Свака страна уговорница треба да осигура да жртве кривичног дела почињеног на територији стране уговорнице која није држава у којој бораве могу поднети тужбу надлежним органима у држави у којој имају боравак. Надлежни орган коме се поднесе пријава, уколико нема надлежност за такве случајеве, доставиће је, без одлагања, надлежном органу стране уговорнице на чијој територији је извршено кривично дело. По пријави ће се решавати у складу с унутрашњим правом стране уговорнице у којој је кривично дело извршено.

3. Свака страна уговорница треба да осигура путем законодавних или других мера и у складу са условима који су прописани њеним унутрашњим правом, да свака група, фондација, удружење или невладине организације, које имају за циљ сузбијање трговине људима или заштиту људских права, имају могућност да пружају помоћ или подршку жртви уз њену сагласност током кривичног поступка који се води због кривичног дела утврђеног у складу са чланом 18. ове конвенције.

Члан 28.

Заштита жртава, сведока и лица која сарађују са судским органима

1. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне или друге мере које су потребне да би се обезбедила ефикасна и одговарајућа заштита од могуће одмазде или застрашивања, посебно у току и после истраге и кривичног гоњења извршилаца, и то:

а) за жртве;

б) по потреби, за оне који пријаве кривично дело утврђено у складу са чланом 18. ове конвенције или који на неки други начин сарађују са истражним органима и тужилаштвом;

в) за сведоке који сведоче о кривичним делима утврђеним у складу са чланом 18. ове конвенције;

г) по потреби, за чланове породице лица из тачке а) и в).

2. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне или друге мере које су потребне да би се омогућиле и понудиле различите врсте заштите. То би могло да обухвати физичку заштиту, пресељење, промену идентитета и помоћ у проналажењу послова.

3. Дете жртва трговине људима добиће посебне мере заштите које ће водити рачуна о његовим најбољим интересима.

4. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне или друге мере које су потребне како би се, уколико је неопходно, пружила одговарајућа заштита од могуће одмазде или застрашивања, посебно током и након истраге и кривичног гоњења извршилаца, за чланове група, фондација, удружења или невладиних организација које обављају активности из члана 27. став 3.

5. Свака страна уговорница треба да размотри могућност да закључи уговоре или споразуме с другим државама у циљу примене овог члана.

Члан 29.

Специјализовани органи и координациона тела

1. Свака страна уговорница треба да усвоји мере које су потребне да би се осигурало да се одређена лица или тела специјализују за борбу против трговине људима и заштиту жртава. Таква лица или тела треба да имају неопходну самосталност у складу са основним принципима правног система стране уговорнице, да би могли ефикасно да врше своје функције без било каквих непримерених притисака. Та лица или запослени у тим телима треба да имају одговарајућу обуку и финансијска средства за обављање својих задатака.

2. Свака страна уговорница треба да усвоји потребне мере да се обезбеди координација политика и акција ресорних министарстава и других јавних установа у борби против трговине људима, а по потреби и путем оснивања координационих тела.

3. Свака страна уговорница треба да омогући или ојача обуку надлежних државних службеника за спречавање и борбу против трговине људима, укључујући и обуку из области људских права. Обука се може организовати само за поједине ресоре и, по потреби се може усредсредити на: методе које се користе за спречавање трговине људима, кривично гоњење трговаца људима и заштиту права жртава, укључујући и заштиту жртава од трговаца људима.

4. Свака страна уговорница треба да размотри могућност именована националних извештача или других механизма за надгледање активности државних институција у борби против трговине људима и примене захтева које поставља национално законодавство.

Члан 30.

Судски поступци

У складу са Конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, посебно чланом 6, свака страна уговорница треба да усвоји законодавне или друге мере како би се током судских поступака обезбедила:

- а) заштита приватности жртве и, по потреби, њеног идентитета;
- б) безбедност жртве и заштита од застрашивања,

у складу са условима прописаним унутрашњим правом и, у случају да су жртве деца, поклањањем посебне пажње потребама деце и обезбеђивањем њиховог права на посебне мере заштите.

Члан 31.

Надлежност

1. Свака страна уговорница треба да усвоји законодавне и друге мере које су потребне да се утврди надлежност за било које кривично дело предвиђено овом конвенцијом, ако је то кривично дело почињено:

- а) на њеној територији; или
- б) на броду који плови под заставом те стране уговорнице; или
- в) у ваздухоплову који је регистрован по законима те стране уговорнице; или

г) од стране једног њеног држављана или лица без држављанства које има уобичајено боравиште на њеној територији, ако је то кривично дело кажњиво према кривичном праву у држави у којој је почињено или ако је кривично дело почињено изван територијалне надлежности било које државе;

- д) против њеног држављанина.

2. Свака страна уговорница може у време потписивања или депоновања инструмента о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању у изјави упућеној Генералном секретару Савета Европе, да наведе да задржава право да не примењује, или да примењује само у одређеним случајевима или околностима, правила о надлежности из става 1. г) и д) овог члана или било ког њиховог дела.

3. Свака страна уговорница треба да усвоји мере које су потребне како би се утврдила надлежност за кривична дела из ове конвенције у случајевима када се наводни извршилац налази на њеној територији а она га не изручи другој страни уговорници искључиво на основу његовог држављанства, након пријема захтева за изручење.

4. Када више страна уговорница тврди да имају надлежност за наводно кривично дело предвиђено овом конвенцијом, стране уговорнице ће се по потреби консултовати ради одређивања најпогодније надлежности за кривично гоњење.

5. Не доводећи у питање опште норме међународног права, ова Конвенција не искључује било какву кривичну надлежност коју страна уговорница остварује у складу са својим унутрашњим правом.

Глава VI - Међународна сарадња и сарадња са цивилним друштвом

Члан 32.

Општи принципи и мере међународне сарадње

Стране уговорнице треба међусобно да сарађују у складу са одредбама ове конвенције и кроз примену одговарајућих међународних и регионалних инструмената и договора постигнутих на основу јединствених или реципрочних закона и домаћег законодавства у што већој мери у циљу:

- спречавања и сузбијања трговине људима;
- пружања заштите и помоћи;
- вршења истрага или поступака који се односе на кривична дела утврђена у складу са овом конвенцијом.

Члан 33.

Мере које се односе на угрожена или нестала лица

1. Када страна уговорница, на основу информација којима располаже, има оправдане разлоге да верује да су живот, слобода или физички интегритет лица из члана 28. став 1. у непосредној опасности на територији друге стране уговорнице, страна уговорница која има такву информацију, у таквом хитном случају, треба без одлагања да проследи ту информацију другој страни како би она могла да предузме одговарајуће мере заштите.

2. Стране уговорнице ове конвенције могу да размотре могућност јачања сарадње у трагању за несталим лицима, посебно несталом децом, ако на основу доступних информација може да се закључи да се ради о жртви трговине људима. У том циљу, стране могу да закључују међусобне билатералне или мултилатералне споразуме.

Члан 34.

Информисање

1. Замољена страна треба одмах да обавести страну молиљу о коначном резултату мера предузетих сходно овом поглављу. Замољена страна треба такође да одмах обавести страну молиљу о свим околностима које онемогућавају спровођење предвиђених мера, односно њихово значајно одлагање.

2. Страна уговорница може, у границама свог унутрашњег права и без претходног захтева, да проследи другој страни информације прибављене у оквиру спроведене истраге ако сматра да би објављивање таквих информација могло да помогне страни која прима информације у покретању или спровођењу истрага или поступака који се односе на кривична дела утврђена у складу са овом конвенцијом, односно да доведе до захтева за сарадњу те стране уговорнице сходно овом поглављу.

3. Пре пружања таквих информација страна уговорница која их доставља може да затражи да се информације држе у тајности или да се користе под одређеним условима. Ако страна уговорница која прима информације не може да испуни такав захтев, она ће о томе да обавести страну која доставља информације, која ће у том случају да утврди да ли информације треба и поред тога да достави. Ако страна уговорница која прима информације прихвати да оне подлежу условима, ти услови ће за њу бити обавезујући.

4. Све информације које се траже а односе се на чл. 13, 14. и 16. неопходне да би се обезбедила права која се гарантују тим члановима, биће достављене без одлагања на захтев односне стране уговорнице уз дужно поштовање члана 11. ове конвенције.

Члан 35.

Сарадња са цивилним друштвом

Свака страна уговорница треба да подстиче државне органе и државне службенике да сарађују са невладиним организацијама, другим надлежним организацијама и припадницима цивилног друштва на установљавању стратешког партнерства ради остваривања циљева ове конвенције.

Глава VII - Механизам за надгледање

Члан 36.

Група експерата за сузбијање трговине људима

1. Група експерата за сузбијање трговине људима (у даљем тексту "ГРЕТА") треба да надгледа примену ове конвенције од стране страна уговорница.

2. "ГРЕТА" треба да се састоји од најмање 10 а највише 15 чланова, водећи рачуна о родној и географској равнотежи, као и о мултидисциплинарној стручности. Чланове треба да изабере Комитет страна уговорница Конвенције на четири године, уз могућност једног реизбора, а треба да се бирају из редова држављана држава страна уговорница ове конвенције.

3. Избор чланова "ГРЕТА" треба да се заснива на следећим принципима:

а) бирају се из редова лица високог моралног интегритета, која су позната по својој признатој стручности у области људских права, помоћи и заштити жртава и сузбијању трговине људима, која имају стручно искуство у областима обухваћеним овом конвенцијом;

б) представљају сами себе и независни су и непристрасни у вршењу својих функција и треба да буду на располагању за ефикасно извршавање постављених задатака;

в) било која два члана "ГРЕТА" не могу бити држављани исте државе;

г) чланови би требало да представљају главне правне системе.

4. Поступак избора чланова "ГРЕТА" одређује Комитет министара након спровођења консултација и добијања једногласне сагласности страна уговорница ове конвенције у року од годину дана од ступања на снагу ове конвенције. "ГРЕТА" треба да усвоји пословник о свом раду.

Члан 37.

Комитет страна уговорница

1. Комитет страна уговорница се састоји од представника у Комитету министара Савета Европе страна уговорница ове конвенције као и представника страна уговорница ове конвенције које нису чланице Савета Европе.

2. Комитет страна уговорница сазива Генерални секретар Савета Европе. Први састанак Комитета страна уговорница треба да буде одржан у року од годину дана од ступања на снагу ове конвенције ради избора чланова "ГРЕТА". Након тога треба да се састаје кад год једна трећина страна уговорница, председник "ГРЕТА" или генерални секретар то затраже.

3. Комитет страна уговорница треба да усвоји пословник о свом раду.

Члан 38.

Поступак

1. Поступак оцењивања односи се на стране уговорнице ове конвенције и треба да буде подељен на кругове, чију дужину одређује "ГРЕТА". На почетку сваког круга "ГРЕТА" бира конкретне одредбе на којима ће се заснивати поступак оцењивања.

2. "ГРЕТА" одређује најпогоднији начин за оцењивање. "ГРЕТА" може да изради посебан упитник за сваки круг оцењивања, који може да послужи као основ за оцењивање примене ове конвенције од стране страна уговорница. Такав упитник се упућује свим странама уговорницама. Стране уговорнице одговарају на упитник, као и на све друге захтеве за информацијама које им упути "ГРЕТА".

3. "ГРЕТА" може да затражи информације од цивилног сектора.

4. "ГРЕТА" може допунски да организује посете земљама, у сарадњи са националним органима и "контакт особом" коју они одреде, и, уколико је неопходно, уз помоћ независних националних стручњака. За време тих посета, "ГРЕТА" могу помоћи стручњаци за поједине области.

5. "ГРЕТА" треба да припреми нацрт извештаја који садржи анализу примене одредби на којима се заснива оцењивање, као и сугестије и предлоге који се односе на начин на који односна страна уговорница може да решава утврђене проблеме. Нацрт извештаја доставља се страни уговорници која је предмет оцењивања ради стављања примедби. "ГРЕТА" узима у обзир такве примедбе приликом сачињавања свог извештаја.

6. На основу тога, "ГРЕТА" треба да усвоји свој извештај и закључке који се односе на мере које је страна уговорница предузела у циљу примене одредаба ове Конвенције. Тај извештај и закључци треба да се доставе односној страни уговорници и Комитету страна уговорница. Извештај и закључци "ГРЕТА" су јавни од тренутка њиховог усвајања, као и евентуалне примедбе односне стране уговорнице.

7. Без обзира на поступак из става 1. до 6. овога члана, Комитет страна уговорница може, на основу извештаја и закључака "ГРЕТА", да усвоји препоруке упућене тој страни уговорници (а) које се односе на мере које треба предузети ради спровођења закључака "ГРЕТА", уз одређивање рока за подношење информација о њиховој примени, уколико је неопходно и (б) у циљу унапређења сарадње са односном страном уговорницом ради исправне примене ове конвенције.

Глава VIII - Однос према другим међународним инструментима

Члан 39.

Однос према Протоколу за спречавање, сузбијање и кажњавање трговине људима, посебно женама и децом, којим се допуњује Конвенција Уједињених нација против транснационалног организованог криминала

Ова конвенција не утиче на права и обавезе који произилазе из одредаба Протокола за спречавање, сузбијање и кажњавање трговине људима, посебно женама и децом, који допуњује Конвенцију Уједињених нација против транснационалног организованог

криминала и има за циљ јачање заштите предвиђене Протоколом, као и унапређења стандарда који су у њему садржани.

Члан 40.

Однос према другим међународним инструментима

1. Ова конвенција не утиче на права и обавезе које произилазе из других међународних инструмената чије стране уговорнице већ јесу или ће постати стране уговорнице ове конвенције, а који садрже одредбе о питањима која регулише ова конвенција и који обезбеђују већу заштиту и помоћ жртвама трговине људима.

2. Стране уговорнице ове конвенције могу међусобно да закључују билатералне или мултилатералне споразуме о питањима на која се односи ова конвенција у циљу допуне или јачања њених одредаба или лакше примене принципа које она садржи.

3. Стране уговорнице Конвенције које су стране уговорнице Европске уније треба да примењују у међусобним односима правила Заједнице и Европске уније у оној мери у којој постоје правила Заједнице или Европске уније која регулишу конкретна питања која се могу применити на конкретне случајеве, без обзира на предмет и сврху ове конвенције, као и њену пуну примену код других страна уговорница.

4. Из ове конвенције ништа неће утицати на права, обавезе и одговорности држава и појединаца према међународном праву, укључујући међународно хуманитарно право и међународно право које се односи на људска права, а посебно на Конвенцију из 1951. и Протокол из 1967. године који се односе на положај избеглица и принцип забране протеривања или враћања који је у њима садржан, тамо где се могу применити.

Глава IX - Измене и допуне Конвенције

Члан 41.

Измене и допуне

1. Сваки предлог измена и допуна ове конвенције који поднесе нека страна уговорница треба да се достави Генералном секретару Савета Европе, који ће га проследити државама чланицама Савета Европе, свим потписницама, свим странама уговорницама, Европској заједници, свим државама које су позване да потпишу ову конвенцију у складу са одредбама члана 42, као и свим државама које су позване да приступе овој конвенцији у складу са одредбама члана 43.

2. Свака измена и допуна коју нека страна уговорница предложи треба да се достави "ГРЕТА", која подноси Комитету министара своје мишљење о предложеној измени и допуни.

3. Комитет министара разматра предложену измену и допуну, као и мишљење "ГРЕТА", и по обављању консултација са странама уговорницама ове конвенције и прибављању њихове једногласне сагласности, може да усвоји измену и допуну.

4. Текст свих измена и допуна које усвоји Комитет министара у складу са ставом 3. овога члана доставља се странама уговорницама на прихватање.

5. Све измене и допуне усвојене у складу са ставом 3. овога члана ступају на снагу првог дана у месецу после истека периода од три месеца након датума када су све стране

уговорнице обавестиле генералног секретара да су прихватиле измене и допуне.

Глава X - Завршне одредбе

Члан 42.

Потписивање и ступање на снагу

1. Ова конвенција отворена је за потписивање државама чланицама Савета Европе, државама које нису чланице а учествовале су у њеној изради, као и Европској заједници.

2. Ова конвенција подлеже ратификацији, прихватању или потврђивању. Ратификациони инструменти, као и инструменти о прихватању или потврђивању депонују се код генералног секретара Савета Европе.

3. Ова конвенција ступа на снагу првога дана у месецу по истеку периода од три месеца од дана када је 10 потписница, од којих је најмање 8 држава чланица Савета Европе, изразило своју сагласност да их Конвенција обавезује, сходно одредбама претходног става.

4. У односу на сваку државу наведену у ставу 1. или Европску заједницу, која накнадно изрази сагласност да се обавезује овом конвенцијом, Конвенција ступа на снагу првог дана у месецу по истеку периода од три месеца од дана депоновања њеног ратификационог инструмента или инструмента о прихватању или потврђивању.

Члан 43.

Приступање Конвенцији

1. По ступању на снагу ове конвенције, Комитет министара Савета Европе може, по обављању консултација са странама уговорницама ове конвенције и прибављања њихове једногласне сагласности, да позове било коју државу која није чланица Савета Европе, која није учествовала у изради Конвенције, да приступи Конвенцији на основу одлуке коју донесе већина како је предвиђено чланом 20г. Статута Савета Европе и једногласном одлуком представника држава страна уговорница које имају право учешћа у раду Комитета министара.

2. У односу на сваку државу која приступа Конвенцији, Конвенција ступа на снагу првог дана у месецу после истека периода од три месеца након датума депоновања инструмента о приступању код генералног секретара Савета Европе.

Члан 44.

Територијална примена

1. Свака држава или Европска заједница може, у време потписивања или приликом депоновања свог ратификационог инструмента или инструмента о прихватању, потврђивању или приступању, да прецизира територију или територије на које се ова конвенција односи.

2. Свака страна уговорница може било ког каснијег датума, изјавом упућеном генералном секретару Савета Европе, да прошири примену ове конвенције на било коју другу територију назначену у изјави, за чије је међународне односе она одговорна или у чије име је овлашћена да преузима обавезе. У односу на ту територију, Конвенција ступа на снагу

првог дана у месецу после истека периода од три месеца након датума када је генерални секретар такво обавештење примио.

3. Свака изјава дата у складу са претходна два става може да се, у односу на било коју територију назначену у њој, повуче на основу обавештења генералном секретару Савета Европе. Повлачење производи дејство првог дана у месецу после истека периода од три месеца након датума када је генерални секретар такво обавештење примио.

Члан 45.

Резерве

На било коју одредбу ове конвенције не може се ставити резерва, изузев на члан 31. став 2.

Члан 46.

Отказивање

1. Свака страна уговорница може да у било које време откаже ову конвенцију слањем обавештења генералном секретару Савета Европе.

2. Такво отказивање производи дејство првог дана у месецу који следи после истека периода од три месеца након датума када је Генерални секретар примио обавештење.

Члан 47.

Обавештавање

Генерални секретар Савета Европе обавештава државе чланице Савета Европе, све државе потписнице, све државе стране уговорнице, Европску заједницу, све државе које су позване да потпишу Конвенцију у складу са одредбама члана 42. и све државе које су позване да приступе овој конвенцији у складу са одредбама члана 43. о:

а) сваком потписивању;

б) депоновању било којих ратификационих инструмената и инструмената о прихватању, потврђивању или приступању;

в) сваком датуму ступања на снагу ове конвенције у складу са чл. 42. и 43;

г) свим изменама и допунама прихваћеним у складу са чланом 41. и о датуму ступања на снагу тих измена и допуна;

д) сваком отказивању извршеном у складу са одредбама члана 46;

ђ) сваком другом акту, обавештењу или саопштењу који се односе на ову конвенцију;

е) свакој резерви стављеној у складу са чланом 45.

У потврду чега су доле потписани, за то прописно овлашћени, потписали ову конвенцију.

Сачињено у Варшави, 16. маја 2005. године, на енглеском и француском језику, при чему су оба текста једнако веродостојна, у по једном примерку који се депонују у архиви Савета Европе. Генерални секретар Савета Европе доставља оверене копије свакој држави

чланици Савета Европе, државама које нису чланице а које су учествовале у изради ове конвенције, Европској заједници и свакој држави која је позвана да приступи овој конвенцији."

Члан 3.

О извршавању одредаба овог закона стара се министарство надлежно за унутрашње послове, министарство надлежно за правосуђе и министарство надлежно за рад, запошљавање и социјалну политику.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије - Међународни уговори".